

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 8. De Obedientia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

actus Venerens, seu, ut loquuntur, lapsus carnis voluntarius V. *Suar. IV. de Relig. l. 2. c. 18. Sanch. l. 5. c. 6. n. 9. Vmbertum in Reg. S. Aug. Lud. de ponte de perf. Christ. Tract. 2. Caramuel. in Reg. S. Bened. n. 980.*

VI. Religiosus qui contra Votum Castitatis peccavit, si Sacerdos, Diaconus, aut Subdiaconus sit, in confessione satisfacit dicendo, se voto solenni Castitatis teneri, vel religiosum professum esse: quia licet duplici voto Castitatis obligetur, non tamen contra duplicem Virtutem castitati oppositam peccat. Specificari enim peccata non ex materiali, sed formali diversitate objectorum, seu honestatis oppositæ passim Theologi docent cum S. *Thom. 12. q. 72. art. 1.* Imò aliqui putant non addendum Tò solenne eo quod Votum simplex Castitatis, & solenne non distinguantur specie. Contrarium verò probabilius est. *Medina ad q. 72. S. Tho. Valentia. Tom. 11. D. 6. q. 2. par. 1. Azor. 1. l. 4. c. 2. & l. 12. c. 12. q. 9. Lessius c. 40. D. 5. n. 40. Bonacina To. 11. p. 117. Sanch. l. 7. de Matr. D. 27. n. 14. & in Decal. l. 5. c. 6. n. 3. & 14. Filluc. tract. 21. c. 6. n. 236. Caramuel in Reg. S. Bened. n. 999.* Alia huc pertinentia ad sextum Decalogi præceptum pertinent & Theologo Morali explicanda relinquuntur.

§. VIII.

De obedientia Religiosâ.

I. Obedientia, seu observantia Regularis est triplex. Prima essentialis, seu substantialis absolutè, quia est de intrinseca ratione cujuscunq̃ue Ordinis religiosi, cujuscunq̃ue est observatio trium

votorum essentialium. *Secunda* essentialis respectivè, quia obligat ad peccatum propter speciales alicujus Religionis Constitutiones. Sic apud Fratres Minores de observantia sunt 25. præcepta ad peccatum mortale obligantia, & in Societate Jesu præter Vota solennia, & communia, sunt specialia quædam à Professis quatuor Votorum nuncupanda, quorum propterea transgressio gravis censetur, ut si quis ambiret dignitatem aliquam, vel in eam consentiret. *Tertia* nullo modo essentialis est, nec culpam inducit, qualia sunt, quæ ad victum, vestitum, & communem vitæ rationem pertinent. V. *Vmbertum in 29. Reg. S. Aug. Redriq. Tom. 111. q. 19. art. 1. Suarez. IV. de Relig. c. 14. Sanch. l. 6. Mor. c. 1. Less. c. 46. D. 4. Lud. de pon. par. 3. tract. 6. c. xi.*

II. Religiosus sub peccato tenetur obedire superiori suo, ita, ut ex contemptu nihil agat contra regulam; aut mandatum illius. Hoc enim ante omnia significant illa verba, *Voveo obedientiam.* Nec apud DD. & rerum spiritualium Magistrum dubium est, quin mortale peccatum committi possit per contemptum mandati Superioris. Censetur autem ex contemptu violare mandatum, qui non ex negligentia, aut cupiditate omittit, sed quia non vult regulæ, & superiori subiectus esse: vel cum eo fine negligit, ut ostendat, se mandatum, & regulam nihili facere. Materix parvitas tamen, ut in aliis quoque à mortali culpa excusare potest *Extra. de mai. & obed. Trithem. in c. 5. Reg. S. Bened. Item in c. 7. Gradu 3. Silv. V. obedientiâ. Mosc. l. 1. par. 4. c. 3. Sanchez. l. 6. Mor. c. 1. n. 7. & c. 4. n. 8. & 16. Suar. IV. de Rel. l. 2. c. 8. n. 25.*

Dd 2

III. Cum

III. Cum Superior aliquid mandat sub virtute, vel in virtute Obedientiae, censetur gravem obligationem imponere, ita ut sub peccato mortali obedire subditus teneatur: Alias probabile est, non velle obligare, nisi quantum regula obligat, hoc est, vel sub veniali tantum, vel sub poena, & correctione regulari: quem in modum ipsa Regula obligare censetur. *Antonin. 2. Par. tit. 4. c. 2. Sanch. l. 6. Mor. c. 4. nu. 43. Azor. l. 5. c. 6. Q. 5. Sayrus. l. 3. c. 7. nu. 24.* No. hic quoque materiae levitas culpam minuit, ut bene explicat. *Caramuel in Reg. Bern. n. 94.*

IV. Non tenetur obedire Religiosus, cum Superior mandat aliquid contra, supra, vel infra Regulam. *Licer. de Regularibus.* Superior enim custos Regulae est, & executor, ac proinde intra limites illius se continere debet. Hinc *S. Bern. l. 1. de prac. & dispens.* Praelati iussio, vel prohibitio non praetereat terminos professionis: nec ultra extendi potest, nec contrahi citra. Supra Regulam censetur esse, ubi in Ordine non est recepta consuetudo, ieiunare duplici quadragesima: ire ad infideles cum manifesto periculo vitae, servire aegris in hospitali, & similia. Item acceptare episcopatum, suscipere curam medendi, advocandi, &c. Contra regulam, praecipere Carthusiano esum catnium. Infra regulam, habere curam pecotum, frequentare convivia, choreas agitare. Non est inconveniens tamen asperum aliquid, puta, flagellationem aut ieiunium in poenam delicti imponere. *Innoc. in c. Veniens de iureiur. Silv. Religio nu. 6. Tolet. l. 8. c. 16. Laym. in defens. iusta c. 3. p. 83.* Quid autem, si praecipiat indifferens aliquid? *Miranda Q. 26. art. 9.* putat non obligari subditum.

Limita, nisi appareat, eo fiti imperari, ut subditi obedientia, & humilitas probeatur. *Trithem. in Reg. S. Bened. c. 7. Gradu 3. Sanch. l. 6. Mor. c. 2. nu. 13. & seq. Caramuel in Theol. Regulari Disp. 22. & in Comm. n. 690. & seqq. Tuschus Concl. 326.*

V. Quando dubitatur de potestate praecipientis, vel an sit legitimus Superior, ad obediendum illi nemo tenetur. Melior est enim conditio possidentis puta libertatem suam. Pari modo nemo tenetur lege, de qua an vera lex sit, iuste dubitatur. Idem dicendum, si de re praecipitur dubitetur an licita sit, quia exponitur dubitans periculo peccandi. Hinc *Adrianus quodl. 2. art. 2.* Nullus dubitans de actu, an sit mortalis vel non, licite obedit, ipso sic dubitante. Tenetur autem subditus conniti ut dubium abiciat. Quod ipsum adhuc limitant DD. nisi obediendo aliquod grave incommodum in persona, honore vel rebus subdita aut alteri cuiquam timeatur: non obediendo autem nihil incommodi sequatur. *Summ. in V. Dubium. Roder. III. Q. 19. a. 5. & seq. Reginald. l. 13. n. 100. Fill. Tr. 21. n. 153. Sanch. l. 6. Mor. c. 30. n. 2. & sequ. Bonac. Tom. II. p. 364. Em. Sa. V. Dubium. Card. Lugo. l. 3. Consil. D. 19. Armilla. V. Obedientia. n. 4. Bardus Discept. 6. c. 2. §. 8.*

VI. Non posse Superiorem praecipere actus merè internos, puta Orationis mentalis, Spei, Charitatis, & similes multi DD. putant: id tamen non omnino certum esse. *Layman probat l. 4. Tr. 5. c. 9.* Nam 1. ad talem Obedientiam cum sit opus Deo gratum, Religiosus voto se obstringere potest. 2. probabile est, in quibusdam Ordinibus, ubi accuratior disciplina est, cum tali intentione Votum Obedientiae nuncupari.

cupati 3. Superiores irritare possunt Vo-
ta de actibus merè internis. Vnde colligi-
tur, eos habere potestatem gubernativam
in Actus merè internos. Denique non ra-
rò iniunguntur Orationes ad intentionem
Superioris, quæ intentio merè interna
est. Idem Suarez. 3. de Rel. l. 10. c. 9. addens
non expedire, docet, ut sub obligatione
peccatiles actus imperentur. Nam ne-
que de observatione, & transgressione il-
lorum Superior cognoscere potest: neque
ad studium perfectionis in quo versantur
religiosi, multum proderit.

VII. Quando regula sub peccato obli-
gat, transgressio illius est contra Votum
obedientiae, & sacrilega, ut colligitur ex
Clem. Ex vi de verb. sign. §. Declaramus.
Ratio. quia Voventes obedientiam
obligant se ad observationem
Regulae secundum intentionem Aucto-
ris, quæ, ut suppono, fuit ad mortale pec-
catum obligare. Quod si actus præceptus
etiã lege divina, vel ecclesiastica impe-
retur, duplicis peccati reus fit transgres-
sor, contra Obedientiam videlicet, & cõ-
tra virtutem, cuius intuitu opus iniungi-
tur. In dubio tamen præsumi potest, Re-
gulam non præcipere sub mortali pecca-
to, sed commonetacere de eo, quod fa-
ciendum est. S. Thom. 22. Q. 88. ar. 5 ad 3.
Lect. l. 2. c. 46. D. 6. Sanchez l. 4. Mor. c. 11. To-
let. l. 8. c. 16.

VIII. Cùm Regula secundum inten-
tionem Auctoris non obligat ad pecca-
tum, nemo peccat contra Virtutem obe-
dientiae, eam non observando: quia Voti
huius materia non est quælibet, sed sub
gravi obligatione præcepta. Nihilominus
reatum pœnæ inducit, quam si iniungat
Superior cum intentione obligationis sub

peccato, omittens haud dubiè peccat: A-
liàs minime. Sanchez l. 6. Mor. c. 2. n. 13 Con-
fessor. Huius generis Regulae Societatis
nostræ sunt, de quibus S. Ignatius par. 4.
Const. c. 5. ait, non posse obligationem ad
peccatum mortale aut Veniale inducere,
nisi Superior in nomine D. N. Iesu Chri-
sti, vel in Virtute obedientiae iuberet. Ni-
hilominus propter illarum transgressio-
nem pœnam esse subeundam monet par.
3. c. 1. ci. fin. Suar. IV. l. 1. c. 2. Idem videtur
usitatum in Ordine S. Dominici. Idem de
Regula S. Benedicti, S. Augustini, & Ter-
tiorum S. Francisci in communitate v-
ventium Caramuel affirmat in Comm. in
Reg. S. Benedicti. Hinc verò dubium enas-
citur, An nullum omninò peccatum sit,
aliquam ex prædictis regulis transgredi?
Respondet Paulus Layman l. 4. Tr. 5. c. 9.
n. 8 cum S. Thoma, Valentia, Vasquez &
Sanchez. l. ci. 1. Si quis bona fide id faciat.
V. g. loquatur cum socio suo, ut illum cõ-
foletur, non peccare, paratum tamen esse
debere ad subeundam pœnam. Quod fan-
tè mirum. Quomodo enim talis regula,
de non loquendo scilicet, obligabit me
ad omittendum actum Charitatis, quem
hic & nunc necessariò exercendum esse
iudico? Dixerim igitur, in tali casu regu-
lam silentii non obligare, nec ab eo vio-
lari, qui mœstum consolatur. Nunquam
enim eiusmodi regulae obligant, quando
cum alia maioris pretii lege concurrunt.
Nulli charitas, charitati omnia cedunt. Il-
lud verum est, quod citatus Auctor mo-
net. peccare minimum venialiter, qui ani-
mi torpore, aut negligentia regulam vio-
lant: item qui propter inordinatum affe-
ctum delinquant. Ratio enim non per-
mittit absque ratione, & iusta causa age-

re, vel omittere aliquid eorum, quæ uniuscuiusque professioni, ac Statui propria sunt. Fieri etiam potest, ut mortaliter peccet, qui liberè & inordinariè iam quasi consuetudine firmata regulæ præcepta transgreditur, quia vehementer turbat disciplinam religiosam, & exponit se periculo totius Vocationis amittendæ. *Valent. to. 3. D. 10 p. 4. Pun. 5. Suar. 3. de Relig. l. 10. c. 7. Lud. ponte de perf. To. 3. Tr. 6. c. 8. Silv. V. Religio §. 1. n. 8.*

IX. Licet aliquis vovisset omnia, & singula, quæ in Regula continentur, servare, non peccabit graviter in singulis à se neglectis, & prætermisissis. In Regula enim continentur magna, & parva, magis & minus necessaria, vel utilia. Illorum ergò, quæ minima in se sunt, & ut minima à plerisque æstimantur, non potest esse lethali transgressio, quamvis Voto vel iuramento promissa sit: siquidem in nullius hominis arbitrio est vel per legem communem multis impositam, vel privatam sibi soli indictam in re non magna magnam obligationem ponere. Tantummodò ea, inquit *Caramuel n. 96.* sub gravi obligatione custodire teneor, quæ in doctorum opinione iudicantur magna; qualia sunt ieiunium, & officium divinum: ad ea autè, quæ sunt materia parva, teneor quidem ratione voti, sed tantùm sub veniali: quia quando voveo aliqua parva, non teneor sub culpa gravi adimplere votum. Hæc doctrina expresse est *Soti de iust. l. 7. q. 2. art. 1. Aragon 22 q. 88. Ioann. de la cruz in Dir. Par. 1. pro. 2. Ar. 2. Dub. 4. Villalobos in sum. To. 2. tr. ct. 34. Diff. 3 n. 3. Sanch. in sum. l. 4. c. 12. n. 16. Tanner. 22. D. 5. D. 3. Ita Caramuel Comm. in Reg. S. Bened. nu. 96. Graff l. 3. c. 25.*

X. Si quæras, Unde cognoscatur, hanc vel illam Regulam graviter, & sub mortali peccato obligare, id non minimi laboris & iudicii forebor esse. Attendendū igitur ad hæc tria. 1. an sit materia Voti alic. substantialis. 2. An sit valde necessaria. 3. An illis verbis concepta, & proposita, quæ in legibus, & præceptis gravem obligationem significant, quemadmodum latius explicat. *Suar. IV. de Rel. lib. 1. c. 3.* Verùm hic meminerit Religiosus, Obedientiam, quæ non nisi necessitati deservit valde imperfectam esse, quemadmodum, *S. Bern. in l. de Dispens. & præcepto c. 9.* dicit, causâ additâ. Nam, inquit, perfecta obedientia legem nescit, terminis non arctatur, neque contenta angustiis professionis largiori voluntate fertur in altitudinem charitatis, & ad omne, quod iniungitur, spontanea, vigore liberalis alacrisq; animi modum non considerans, in infinitam libertatem extèditur. Ita *S. Bern.* Talis obedientiæ 7. gradus numerantur, seu proprietates. *Prima* est obedire promptè & libenter. *Secunda* obedire simpliciter, submittendo iudicium proprium Superiori. *Tertia* obedire Hilariter. *Quarta* obedire humiliter. *Quinta* obedire viriliter, & constanter. *Sexta*, obedire in differenter. *Septima* obedire perseveranter. Hæc omnia exemplo Abrahæ copiosius exponit *Corn à lapido in c. 12. Gen. quem lege.*

§. IX.

Satisfit Dubiis.

DVBI. I. An Præpositus Generalis cum Capitulo, seu Congregatione legem aliquam, vel Constitutionem ferre queat, quæ sub prima Ordinis Regula nec explicite,